

بریده‌ای از بیانات مقام معظم رهبری پیرامون علوم انسانی

حرف ما این است؛ مقلد نباشیم

● تلفیق بین علوم انسانی غربی و علوم انسانی اسلامی، اگر به معنای مجذوب شدن، دلباخته شدن، مغلوب شدن و جو زده شدن در مقابل آن علوم نباشد، قبول داریم و اشکال ندارد. ببینید در علوم انسانی، تفکر ایمانی و میراث عظیم و عمیق شما، به شما چه می‌گوید. امروز غربی‌ها یک منطقه‌ی ممنوعه‌ای در زمینه‌ی علوم انسانی به وجود آورده‌اند؛ در همه‌ی بخش‌های مختلف؛ از اقتصاد و سیاست و جامعه‌شناسی و روانشناسی بگیرد تا تاریخ و ادبیات و هنر و حتی فلسفه و حتی فلسفه‌ی دین. یک عده آدم ضعیف‌النفس هم دلباخته‌ی اینها شده‌اند و نگاه می‌کنند به ذهن اینها که ببینند چه می‌گویند؛ هر چه آنها گفته‌اند، برایشان می‌شود وحی منزل؛ این است که بد و غلط است.

● علوم انسانی اهمیت دارد، علوم انسانی کنونی در کشور بومی نیست، متعلق به ما نیست، ناظر به نیازهای ما نیست، متکی به فلسفه‌ی ما نیست، متکی به معارف ما نیست، اصلاً ناظر به مسائل دیگری است، مسائل ما را حل نمیکند. دیگری طرح مسئله کردند، برای خودشان حل کردند - به درست و غلطش هم کار نداریم - اصلاً از ما بیگانه است.

● یکی از آقایان اشاره کردند که مادر بر خورد با علوم انسانی کنونی، به جای بر خورد سلبی با رویکردهای غربی، بر خورد ایجابی بکنیم؛ به معنای اینکه رویکردهای اسلامی را مطرح کنیم. بله، اساس قضیه همین است؛ شکی نیست. در خلأ که نمی‌شود زندگی کرد. وقتی مسئله مطرح شد، پاسخ می‌خواهد؛ یا پاسخ اوست، یا پاسخ ماست؛ منتها مهم دو چیز است: یکی اینکه همین پاسخی که ما داریم، باید تدوین شود - این کار را شما باید بکنید، این را اساتید حوزه و دانشگاه باید بکنند؛ کی این کار را بکنند؟ این که دیگر کار دولتی نیست - دوم اینکه جرأت مناقشه‌ی در رویکرد کنونی غربی ناشی از لیبرال دموکراسی به وجود بیاید؛ این دو چیز لازم است. این هر دو چیز دست شماست؛ دست اساتید متخصص در علوم انسانی است. البته اینکه گفته شود یک مدیریتی لازم است، یک ساختار ویژه‌ای لازم است، اینها قابل تأمل است، قابل توجه است؛ باید رویش مطالعه کرد، حرف درستی هم هست - لااقل کلی‌اش درست است - لیکن به هر حال کار، کار اساتید علوم انسانی است.

● به هیچ وجه نگفتیم که دانسته‌های غربی‌ها را که در زمینه‌های گوناگون علوم انسانی پیشرفته‌ای چند قرنی زیادی داشتند، یاد بگیریم یا کتابهای اینها را نخوانیم؛ ما می‌گوئیم تقلید نکنیم.

● هیچ ایرادی هم ندارد که ما از روان‌شناسی و جامعه‌شناسی و فلسفه و علوم ارتباطات و همه‌ی رشته‌های علوم انسانی که غرب ایجاد و تولید کرده یا گسترش داده، استفاده کنیم. من بارها گفته‌ام که ما از یادگیری به هیچ وجه احساس سرشکستگی نمی‌کنیم. لازم است یاد بگیریم، از غرب یاد بگیریم، از شرق یاد بگیریم - «اطلبوا العلم ولو بالصلین» (۱) - خب، این که روشن است. ما از این احساس سرشکستگی می‌کنیم که این یادگیری به دانائی و آگاهی و قدرت تفکر خود ما منتهی نشود.

● علوم انسانی روح دانش است. حقیقتاً همه‌ی دانشها، همه‌ی تحركات بر تر در یک جامعه، مثل یک کالبد است که روح آن، علوم انسانی است. علوم انسانی جهت میدهد، مشخص میکند که ما کدام طرف داریم می‌رویم، دانش ما دنبال چیست. وقتی علوم انسانی منحرف شد و بر پایه‌های غلط و جهان‌بینی‌های غلط استوار شد، نتیجه این میشود که همه‌ی تحركات جامعه به سمت یک گرایش انحرافی پیش میرود.

● ما می‌گوئیم علوم انسانی را یاد بگیریم تا بتوانیم شکل بومی آن را خودمان تولید کنیم و این را به دنیا صادر کنیم. بله، وقتی که این اتفاق افتاد، آنگاه هر یک نفری که از مرزهای ما خارج میشود، مایه‌ی امید و اتکای ماست. بنابراین ما می‌گوئیم در این علوم مقلد نباشیم. حرف ما در زمینه‌ی علوم انسانی این است.

● باید در علم، یک حرکتی به وجود آورد؛ باید در دنیای دانش آموزی و پیشرفت علم و بنای علمی کشور، یک تحرکی به وجود آورد؛ این است آن رسالت اصلی شما. کاری کنید که دانشمندان مسلمان و مؤمن ما، در رشته‌های مختلف علوم انسانی، صاحب‌نظرانی شوند که دنیا از نظرات اینها استفاده کند.

● ما در بخشی از رشته‌های علوم انسانی، قرن‌ها جلوتر از دنیا هستیم. خیلی جلوتر از کسانی هستیم که امروز در این رشته در دنیا سرآمد به حساب می‌آیند. چرا اینها را دنبال نکنیم؟ در رشته‌های گوناگون علوم انسانی؛ ادبیات، فلسفه، تاریخ، هنر، ما خیلی سابقه داریم. بعضی از علوم انسانی دیگر هم هست که اگرچه از غرب آمده، اما اگر درست دقت کنیم، خمیرمایه‌ی آن که عبارت از عقلانیت و تجربه‌گرایی است، از تفکر و روح ایرانی - اسلامی است.

منبع: www.khamenei.ir

دبیر علمی کنگره

دکتر غلامعلی افروز
باید معیارهای بازنگری در علوم انسانی روشن و مشخص مطرح شده و بکوشیم تا از قضاوت‌های عجولانه و کلیشه‌ای در این باره پرهیز شود

رئیس کنگره

دکتر حمیدرضا آیت‌اللهی
بر آیند مقالات ارائه شده به کنگره به صورت یک بیانیه جدی ارائه می‌شود. این بیانیه مبین وضعیت علوم انسانی کشور در حال حاضر و آسیب‌های متوجه آن است

خبرنامه دومین کنگره ملی علوم انسانی
دی ماه ۱۳۹۰ - دانشگاه شهید بهشتی

یک گزارش فوری از مقدمات برگزاری دومین کنگره علوم انسانی

۱۱۸ مقاله تخصصی محصول یک سال تلاش

این مقالات دو یا سه داور تعیین شد. داوران بدون اینکه از نام نویسنده مقاله اطلاعی داشته باشند، با دقت و سختگیری، ارزیابی آنها را آغاز کردند. داورى آثار دز زمان پیش بینی شده به پایان رسید و نهایتاً ۱۱۸ مقاله تأیید شد. چکیده این مقالات در مجموعه چکیده مقالات کنگره منتشر شده و در اختیار علاقمندان قرار گرفته است. طی امروز و فردا و در قالب در ۶ نشست تخصصی، ۱۱۸ مقاله برگزیده ارائه خواهد شد. پس از پایان مراسم افتتاحیه، شرکت کنندگان از ظهر امروز تا عصر فردا با حضور در نشست‌های تخصصی، این مقالات را بررسی خواهند کرد. گزارش‌های تکمیلی منتشر می‌شود.

دومین کنگره ملی علوم انسانی در حالی صبح امروز ۴ شنبه ۱۴ دی ماه با برگزاری مراسم افتتاحیه در دانشگاه شهید بهشتی کار خود را آغاز کرد که پس از برگزاری نخستین کنگره و مقدمات طولانی، برگزاری آن از سال گذشته و با انتشار فراخوانی از سوی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی کلید خورد. متعاقب این فرخوان ۴۰۰ چکیده مقاله به کنگره واصل شد.

از این میان در بررسی اولیه و با بر اساس معیارهای علمی تعیین شده، حدود ۳۰۰ چکیده مورد پذیرش قرار گرفت و از نویسندگان خواسته شد تا اصل مقالات را ارسال کنند. در نتیجه در حدود ۲۱۰ اصل مقاله به دبیرخانه کنگره واصل شد. برای هر کدام از

یادداشت یک

کنگره‌هایی که خروجی ندارند!

سال ۱۳۸۵ کنگره‌ای در مورد علوم انسانی برگزار شد. در آن سالها در مورد علوم انسانی سخن زیادی گفته نمی‌شد. بسیاری از مقالات آن کنگره چاپ شد که برخی مقالات ارائه شده کیفیت بالایی هم نداشت. این مقالات را می‌توان به عنوان مجموعه‌ای از دیدگاههای مختلف در مورد علوم انسانی در نظر گرفت. بعد از آن کنگره قرار شد کنگره دوم راه‌اندازی شود. کنگره دوم توسط شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی طراحی شد. این شورا حدود ۱۵ سال پیش به دستور مقام معظم رهبری تشکیل شد و از تمام اساتید دانشگاهی برای همکاری بهره می‌برد و با آنها توانست ارتباط برقرار کند. این شورا توانسته جریان نقد کتابهای علوم انسانی را ایجاد کند. کار این شورا نقد و تحلیل کتابهای علوم انسانی است و از تمام اساتید کشور بهره می‌برد. در این شورا کتب دانشگاهی حوزه علوم انسانی، توسط اساتید علوم انسانی نقد و بررسی شده و تاکنون آثار بربرکتی به دنبال داشته است. فعالیت‌های این شورا به جهت تبیین نقاط اشکال و ابهام در آثار مؤلفان حوزه علوم انسانی، مورد استقبال نویسندگان و ناشرین قرار گرفته است. بر اساس تجربه ۱۵ ساله این شورا از دو سال پیش قرار بر برگزاری کنگره دوم شد. نهایتاً سال گذشته در این شورا برگزاری کنگره به تصویب رسید تا مسائل موجود در علوم انسانی کشور بررسی و برای آنها راهکار نیز ارائه شود. یکی از نقدهای وارد به برگزاری کنگره‌ها در ایران این است که کنگره‌ای برگزار می‌شود و در نهایت در همان روز به اتمام می‌رسد و خروجی ندارند. تلاش این است در این کنگره مقالات زود چاپ شود تا در اختیار علاقمندان و مشتریان اصلی خود قرار گیرد. از سوی دیگر تلاش است تا بیانیه‌ای در اختیار کنگره قرار دهیم. باید

در برگزاری کنگره امسال، از تجربه اولین کنگره استفاده کرده و ده‌ها جلد کتاب منتشر کردیم.

حالا در دومین کنگره ملی علوم انسانی در نظر داریم اهداف را مشخص و جهت‌ها را روشن کنیم. در این کنگره بر کاربردی بودن مقالات تأکید شده و هیئت داوران با نگاه علمی و فرهنگی مقالات را مورد بررسی قرار داده اند. انتظار داریم تا با برگزاری این کنگره قدم مؤثر و پرمعناتری در زمینه علوم انسانی برداشته شود. در مباحث کنگره دوم، معیارهای بازنگری در علوم انسانی به صورت روشن و مشخص مطرح شده و کوشیده شده تا از قضاوت‌های عجولانه و کلیشه‌ای درباره علوم انسانی پرهیز شود. هدف اصلی از برگزاری کنگره علوم انسانی آن است که معیارهای بازنگری در علوم انسانی با استفاده از مبانی عقلانی، علمی و جهانشمول و البته در بستر فرهنگ و ارزش‌های دینی مشخص کرده و از این معیارها در نقد علوم انسانی بهره‌مند شویم. کنگره دوم علوم انسانی باید معنای دقیق تحول در علوم انسانی را مشخص کند. علوم انسانی مبنا و فرش علوم تجربی است و در این مدت که بحث اسلامی سازی علوم انسانی مطرح شد برخی دیدگاه‌های افراطی خود را بیان کردند و حتی ترجمه‌ها را نادرست دانستند که این دیدگاه درستی نیست. باید از قضاوت عجولانه، توصیفات سلیقه‌ای، ذهنی و فردی در مباحث تاریخ، فلسفه و زبان پرهیز کرد چرا که این امر عقلانی، علمی و مورد تأیید نیست.

باید توجه داشته باشیم آن دسته از علوم انسانی که علمی باشد غربی و شرقی و اسلامی و غیر اسلامی ندارد و اسلام بر آن تأکید دارد؛ اما علمی که سلیقه‌ای و مبنای فرهنگی و غیر عقلانی دارد مورد پذیرش ما نیست آن بخش از علوم انسانی که علمی و جهان شمول است در اسلام تأیید می‌شود ولی برخی موارد دیگر که بنیان‌های علمی ندارد و جهان شمول نیست باید با معیارهای عقلی و علمی متحول شود.

دکتر غلامعلی افروز
عضو هیئت علمی
دانشگاه تهران و دبیر علمی کنگره

به هیچ وجه نگفتیم که دانسته‌های غربی‌ها را که در زمینه‌های گوناگون علوم انسانی پیشرفته‌ای چند قرنی زیادی داشتند، یاد بگیریم یا کتابهای اینها را نخوانیم

وقتی علوم انسانی منحرف شد و بر پایه‌های غلط و جهان‌بینی‌های غلط استوار شد، نتیجه این میشود که همه‌ی تحركات جامعه به سمت یک گرایش انحرافی پیش میرود

دیدگاه

درباره دومین کنگره ملی علوم انسانی

این یک کنگره عادی نیست

دومین کنگره ملی علوم انسانی یک کنگره عادی نیست و می تواند موجب فضا سازی و حرکت رو به جلو باشد و وضعیت کنونی رشته های علوم انسانی را مشخص کند. هدف از برگزاری این کنگره موضوعات مربوط به تحول علوم انسانی است. به نظر می رسد متفکرانی که در این حوزه صاحب نظر هستند چندان وارد این موضوع نشده اند.

مقالات ارسال شده نشان دهنده تلاش محققان در قالب پژوهشهای دانشگاهی و آکادمیک است. از چنین همایشهایی انتظار می رود تا بتواند دیدگاههای نوینی را وارد و مطرح کنند. بومی سازی علوم انسانی به عنوان یکی از محورهای اصلی این کنگره، باید به طور جدی مطرح باشد و راجع به آن بحث و گفتگوی بیشتر شود. بومی سازی نیازمند یک بستر آماده و

دکتر قاسم پور حسن:

کنگره ملی علوم انسانی زمینه کار بردی شدن این

علوم را فراهم می کند

«دومین کنگره ملی علوم انسانی» را در کنار بازنگری سر فصل های علوم انسانی می توان جدی ترین اتفاق های حوزه علوم انسانی در کشور دانست. دکتر قاسم پور حسن استاد دانشگاه علامه طباطبایی (ره) و عضو کمیته علمی کنگره در گفتگویی کوتاه به سوالاتی در این باره پاسخ داده است.

آقای دکتر! بر آیند مقالاتی که به کنگره ارسال شده چیست؟!

به دنبال فراخوان کنگره ملی علوم انسانی مقالاتی به دبیرخانه این کنگره ارسال شد که در ذیل پنج محور اصلی بود. بخش های زیادی از مقالات که متناسب با اهداف کنگره نیز بود به نظام پژوهشی کشور اشاره دارد. بر اساس این مقالات، مهمترین مسائل در نظام پژوهشی کشور را کاربرد پژوهشها و الگوها و روشهایی که در پژوهشها باید مورد توجه باشند و جهت دار بودن پژوهشها عنوان شده اند. بررسی آسبیهایی نظام پژوهشی در علوم انسانی کشور از مهمترین ویژگی های مقالات دریافتی است.

اگر بخواهیم به طور طور کلی محور اصلی این مقالات را طبقه بندی کنیم، چه موضوعی بیشترین فراوانی و تاکید را داشته است؟

بومی سازی و اسلامی کردن علوم انسانی به طور جدی مورد توجه بوده است. بیش از ۳۰ مقاله نیز به بررسی تمدن اسلامی، میراث تمدن اسلامی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت اختصاص دارد. در این مباحث دو دیدگاه مطرح بود. یک دیدگاه معتقد بود که در بازگشت به میراث تمدن اسلامی می توانیم الگوی مناسبی برای علوم انسانی فراهم کنیم. دیدگاه دوم معتقد است علوم انسانی با همه کاستیها و قوتها نیازمند تحول است و برای این تحول تنها الگوی پیش رو الگوی اسلامی ایرانی است که باید مورد توجه قرار گیرد. بخشی از مقالات به برنامه ریزی درسی و بخش دیگر نیز به ارائه راهکار و پیشنهاد درباره علوم انسانی و انتظارات و کار کردهای علوم انسانی توجه داشتند.

آیا مجموع مقالاتی که به کنگره ارسال شده، می توانند اهداف آن را محقق کنند؟

مقالات با وجود فراز و فرود در مجموع با اهداف کنگره مطابقت دارند. کنگره ملی علوم انسانی از دو حیث می تواند به علوم انسانی کشور کمک کند. در مورد اصل تحول در علوم انسانی یا نگاه ما به علوم انسانی که باید بر اساس خواسته ها و اقتضانات جامعه ما باشد هیچ تردیدی وجود ندارد. از سوی دیگر این مقالات از جهت مدل و روش می تواند کمک زیادی به ما بکند. مهمترین معضل و پاشنه آشیل ما در بحث علوم انسانی که بتوان بر اساس آن به تغییر و تحول در علوم انسانی دست یازید بحث روش است. ما در بحث روش در علوم انسانی ضعیف هستیم. در زمینه الگو نیز با توجه به مقالات دو موضوع مطرح بود. یکی اینکه در باب تمدن اسلامی، الگوی از پیش تعیین

نقد و نظر

بومی سازی

بومی سازی به عنوان یکی از جدی ترین مسائل مربوط به علوم انسانی، در کنگره امسال هم مورد توجه بسیاری از نویسندگان مقالات بوده است. به این بهانه دیدگاه عده ای اط صاحب نظران را در این باره پرس جو کرده ایم.

منظور از بومی سازی این است که علمی تولید شود که مسئله محور بوده و با شرایط فرهنگی، اجتماعی و تاریخی ما سازگار باشد. جامعه شناسان علم اعتقاد دارند بین علم و جامعه از یک سو و علم و فرهنگ از سوی دیگر باید رابطه باشد، این مسئله بویژه در خصوص علوم انسانی مضاعف می شود.

دکتر عماد افروغ
استاد دانشگاه و پژوهشگر
جامعه شناسی

پدیده های علوم انسانی بار فرهنگی اجتماعی خاص خود را دارند و باید آنها را با توجه به بوم خودشان بشناسیم. در اینصورت می توان از آنها بهتر در آن جامعه استفاده کرد. وقتی از علوم انسانی نام می بریم بخشی از آن مرتبط به ویژگیهای فرهنگی و اجتماعی جامعه مورد نظر است. این علوم برخلاف علوم دقیقه که بسیار کمتر به محیط وابسته هستند، به آن جایی که در آن کاربرد دارند وابستگی بیشتری دارند.

دکتر غلامحسین کریمی
رئیس دانشکده ادبیات و
علوم انسانی دانشگاه تهران

بومی سازی علوم انسانی ایده بسیار جالبی است. این ایده متضمن تدارکات و تجهیزات بسیار گسترده ای است. اولاً باید چهارچوبهای آن را مشخص کنیم که منظور از بومی سازی چیست؟ ثانیاً بومی سازی به قیمت این نباشد که مبادی روشی علم نادیده گرفته شود. دستاوردهایی که مدرنیته تا این زمان داشته باید در خدمت بومی سازی بکار گرفته شوند. اسلامی کردن هم بخشی از این مفهوم را تشکیل می دهد.

دکتر محمد ضیمران
استاد فلسفه هنر دانشگاه هنر

بواسطه بومی سازی ناهنجاری ها در جامعه کمتر می شود یعنی نتیجه این است که رشد زندگی اجتماعی مردم منسجم تر می شود. جامعه خوش ترکیب شده و هر کس جای خود می نشیند و مسائل بنحو علمی بررسی می شوند.

دکتر منوچهر صانعی – **استاد گروه فلسفه دانشگاه شهید بهشتی**

منظور از بومی سازی علوم انسانی این است که اولاً بر اساس فرهنگ، ایدئولوژی و مکتب خودمان استوار باشد که این مسئله مهمی است.

دومین مسئله این است که این علوم باید در خدمت مسائل داخلی کشورمان با توجه به شرایط خاص خودمان سوق داده شوند. بومی سازی یک دید واقعی به افراد می دهد که وقتی مسائل اجتماعی خود را بر اساس آن علوم انسانی بررسی و تحلیل کنیم به نتیجه صحیحی می رسیم. خیلی از اشتباهات و غلطیهایی که در تحلیل مسائل داخلی یا اجتماعی صورت می گیرد ناشی یا از تضاد مکتبی است یا از تضاد بین واقعیات و مسائل تئوری است.

دکتر محمد علی آذر شب – **مشاور امور بین الملل وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی**

روایت

دبیر اجرایی کنگره:

کنگره علوم انسانی برای مشکلات

این حوزه راهکار ارائه خواهد کرد

دکتر سید محمدرضا امیری تهرانی عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی، دبیر اجرایی دومین کنگره ملی علوم انسانی است. او و همکارانش با تلاش بسیار زمینه برگزاری این کنگره را فراهم کرده اند. دکتر امیری در گفتگوی کوتاهی به سوالاتی درباره چگونگی برگزاری این کنگره پاسخ داده است.

آقای دکتر، این کنگره با چه هدفی برگزار می شود؟

تلاش این است که این کنگره در حد همایشی که صرفاً ارائه دهنده مقالات است نباشد و سعی می شود با توجه به مباحث علوم انسانی در کشور و مسائل و مشکلات متوجه آن از مجموع آرای ارائه دهندگان مقالات عصره ای به صورت بیانیه ارائه شود تا از یک سو آسیب های علوم انسانی کشور را برشمارد و از سوی دیگر راهکارهایی برای این آسیبها ارائه دهد. هدف این است که از طریق این کنگره راهکارهای عملی برای سیاستگذاران علوم انسانی کشور فراهم شود. یعنی جایگاه علوم انسانی را در سیاست گذاری و برنامه ریزی تبیین کند. تحول در علوم انسانی مستلزم مشارکت حداکثری صاحبان اندیشه، اساتید دانشگاه و علمای حوزه است، در این باره بحث تضارب آراء و به نقد گذاشتن آراء بر اساس موازین منطقی و علمی حائز اهمیت است. اگر جامعه نخبگان ایران در این زمینه بخواهند شاهد نتیجه مطلوب باشند باید با سعه صدر به نقد اندیشه های علوم انسانی بپردازند. ”نقد“ گام اول برای ایجاد و ارائه طرح های جدید در علوم انسانی است. در این نقد مباحث متافیزیکی و مبانی معرفتی و روش شناختی از اهمیت زیادی برخوردار است.

پیش از این و در سال ۱۳۸۵ هم نخستین کنگره علوم انسانی برگزار شد. کنگره امسال چه تفاوتی با کنگره قبلی دارد؟

پژوهشگاه علوم انسانی بزرگترین مرکز فعال در زمینه علوم انسانی است. با توجه به اینکه شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی از سال ۸۴ و قبل از بحث تحول علوم انسانی و تاکیدات مقام معظم رهبری تشکیل شد ما یک سال بعد اولین کنگره را با هدف وضعیت بررسی کتب علوم انسانی، وضعیت آموزشی

و نقد علوم انسانی و ارتقای آن برگزار کردیم که نام این کنگره وضعیت امروز و چشم انداز علوم انسانی بود و عمدتاً به آسیب شناسی علوم انسانی در کشور و بررسی ارتقای آن می پرداخت.

امسا دومین کنگره با یک رویکرد کاربردی و تاثیر گذاری علوم انسانی در برنامه ریزی و سیاست گذاری کشور برگزار می شود. به این ترتیب مهمترین هدف این کنگره تبیین جایگاه علوم انسانی و بررسی جوانب ارتقای علوم انسانی در برنامه ریزی ها است. این کنگره در پنج محور اصلی شامل علوم انسانی و میراث تمدن اسلامی، نقش علوم انسانی در تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و علوم انسانی و نظام آموزش و پژوهش در ایران و همراه با نشست های تخصصی با محوریت علوم انسانی برگزار خواهد شد.

در داوری مقالات دریافتی، چه موضوعاتی را مورد توجه قرار دادید؟

در داوری این مقالات کیفیت مهم بوده است و سعی شده تا سطح مناسبی از کیفیت را مقالات منتخب داشته باشند. در مراسم اختتامیه این همایش نیز بیانیه ای که برگرفته از مجموع مقالات است قرائت خواهد شد. این بیانیه درصدد است تا مسائل علوم انسانی و راهکارهای برون رفت از مشکلات آنرا تبیین و ارئه کند. همچنین در این کنگره بسته های فرهنگی ارائه می شود، این بسته ها حاوی منابعی در مورد علوم انسانی است که مشتمل بر CD حاوی ۵۰ منبع نایاب علوم انسانی و DVD منابع موجود در پورتال علوم انسانی و فهرستی از آثار منتشره پژوهشگاه علوم انسانی و CD مجموعه مقالات کنگره اول علوم انسانی است. مقالات کنگره اول علوم انسانی نیز در ۹ جلد توسط پژوهشگاه به چاپ رسیده که فابل آن در اختیار شرکت کنندگان در همایش دوم علوم انسانی قرار می گیرد.

دکتر سید ضیاء هاشمی هاشمی:

کنگره علوم انسانی

باید عرصه تبادل نظر و تضارب آرا باشد

دستاوردهای علوم انسانی ۱۸ مقاله ارائه خواهد شد. با توجه به اینکه هر مقاله یک ایده جدید را مطرح می کند و مجموع مقالات ارائه شده نیز حدود ۱۰۰ عدد خواهد بود شاهد ارائه ۱۰۰ ایده نو و جدید در فرایند تحلیل علوم انسانی و ارائه تصویر از چشم انداز آینده آن خواهیم بود. بر این اساس، این ایده ها می توانند با تضارب، باب گفتمان جدیدی را باز کنند که این گفتمان از افراط و تفریط دور باشد. چنین گفتمانی می توان مروج نوآوری و خلاقیت و مشارکت جامعه علمی در علوم انسانی شود و رویی گشاده به دستاوردهای جامعه بشری در علوم انسانی نگاه کند. باید توجه داشت که هر گونه افراط و تفریط نسبت به مسائل انسانی می تواند عوارض سنگینی برای جامعه در حال حاضر و در آینده داشته باشد.»

وی با تاکید بر اینکه مقالات ارائه شده به این کنگره صرفاً ناظر به مشکلات موجود در علوم انسانی نیست بلکه به دستاوردها در این حوزه نیز توجه دارند و از این منظر علوم انسانی می تواند به شناخت و تحلیل فرایند تغییر و تحولات در جامعه بشری و فراز و نشیبهای فرهنگی کمک کند، اظهار کرد: «همچنین علوم انسانی ابزاری برای تلفیق و تعمیق شناختها و ذهنیتها و تصواراتی که در مورد مسائل اجتماعی، فرهنگی و به طور کلی موضوعات انسانی است که در جامعه وجود دارد. با توجه به ظرافت و حساسیت مسائل انسانی، برخورد علمی و دقیق و عالمانه با این مسائل یکی از ضرورتهای اساسی در جامعه ماست. بر اساس این مقالات، برای آنکه علوم انسانی بتواند راه خود را بیماید و به درستی مورد توجه قرار گیرد باید یک سری نتگنهای معرفتی و نهادی مرتفع شوند تا علوم انسانی بتواند راه خودش را در بستر فرهنگی جامعه ایران و متناسب با اقتضانات فرهنگی و اجتماعی جامعه ایران پیدا کند.»

دکتر سید ضیاء هاشمی کیفیت در مقایسه مقالات دومین کنگره علوم انسانی با کنگره اول گفت: «کیفیت مقالات این دوره در مقایسه به کنگره قبلی بهتر است. تنوع مقالات این دوره نیز نسبت به دوره قبل نیز بیشتر بوده است. در یکی از محورهای این همایش که مربوط به دستاوردهای علوم انسانی می شود چند بعد وجود دارد. یک بعد نتایج و دستاوردهای علوم انسانی در جامعه ایران است. بعد دیگر به دشواری های علوم انسانی و موانع این علوم در ایران اشاره دارد. در این راستا باید راهها و شرایط انطباق این علوم با شرایط تحقیقات اجتماعی ایران بیشتر بشود و نهایتاً کارآمدی این علوم در ایران بیشتر شود.»

این عضو کمیته علمی کنگره افزود: «برخی از مقالات در این حوزه به چشم اندازهای آینده و پیشنهادات و بایسته هایی اشاره دارد که باید در ایران مورد توجه قرار گیرند تا بتوان به افقهای مطلوب نزدیک شد. در مقالات ارائه شده بحثهای انتقادی و عرصه دیدگاههای گوناگون در مورد علوم انسانی دیده می شود. این موضوع باعث می شود تا این کنگره عرصه ای برای تبادل نظر و تضارب آرای مختلف باشد.»

استاد دانشگاه تهران اظهار کرد: «در محور